

Μικροοικονομική Προσέγγιση στους Δημόσιους Οργανισμούς.

**ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ
ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ**

Δρ. Κων/νος Κάρρας

ΤΜΗΜΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ

 Athens University of Economics and Business

Μικροοικονομική Προσέγγιση στους Δημόσιους Οργανισμούς

Δημόσια Ιδιοκτησία

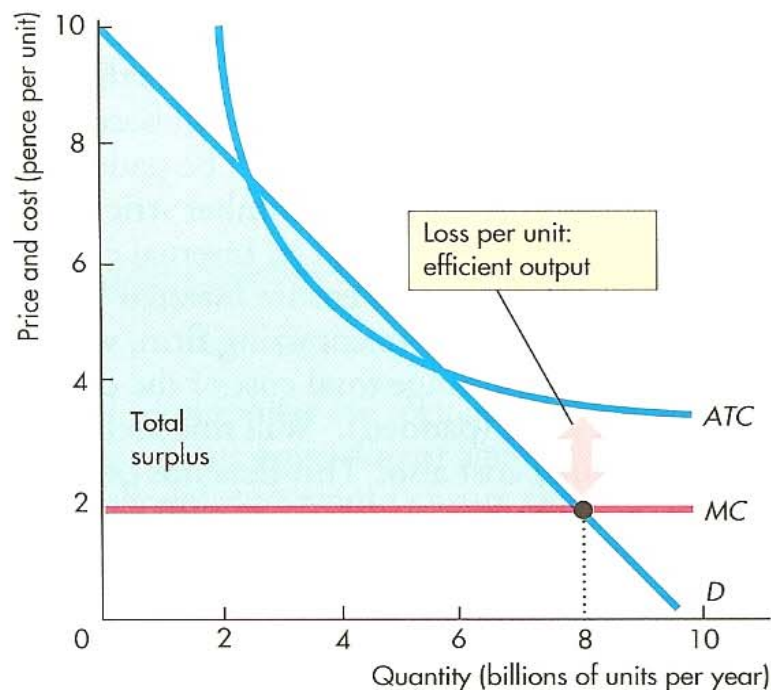
- Εθνικοποιήσεις
 - Στρατηγική επιλογή ελέγχου και σχεδιασμού της οικονομίας
 - Οικονομική διαχείριση από τον κίνδυνο κατάρρευσης.
 - Ένας τρόπος ρύθμισης των φυσικών μονοπωλίων
 - Τι επιδράσεις έχει ένας τέτοιος έλεγχος;
 - Πως τελικά μία δημόσια επιχείρηση λειτουργεί και συμπεριφέρεται;
- Μία αποτελεσματική δημόσια επιχείρηση – Τιμολόγηση με βάση το οριακό κόστος (π.χ. Ηλεκτρικής ενέργειας 21.6α Διάγραμμα)
 - Λειτουργεί όταν $MC=P$ (2 μονάδες)
 - Παράγει 8 μονάδες προϊόντος
 - Μέσο Συνολικό Κόστος (Average Total Cost) > 2 μονάδων. Ο λόγος που παρουσιάζει αυξημένο μέσο συνολικό κόστος είναι το υψηλό σταθερό κόστος (Fixed cost)
 - Όταν $MC=P$, μεγιστοποιείται το πλεόνασμα του καταναλωτή και η επιχείρηση ζημιώνεται για κάθε μονάδα προϊόντος όσο δείχνει το βέλος.
 - Άρα η επιχείρηση παρουσιάζει ζημίες (έλλειμμα) που θα καλυφθούν ή από επιδοτήσεις ή από την πολιτική τιμολόγησης (διπλό τιμολόγιο).

Μία Δημόσια Επιχείριση

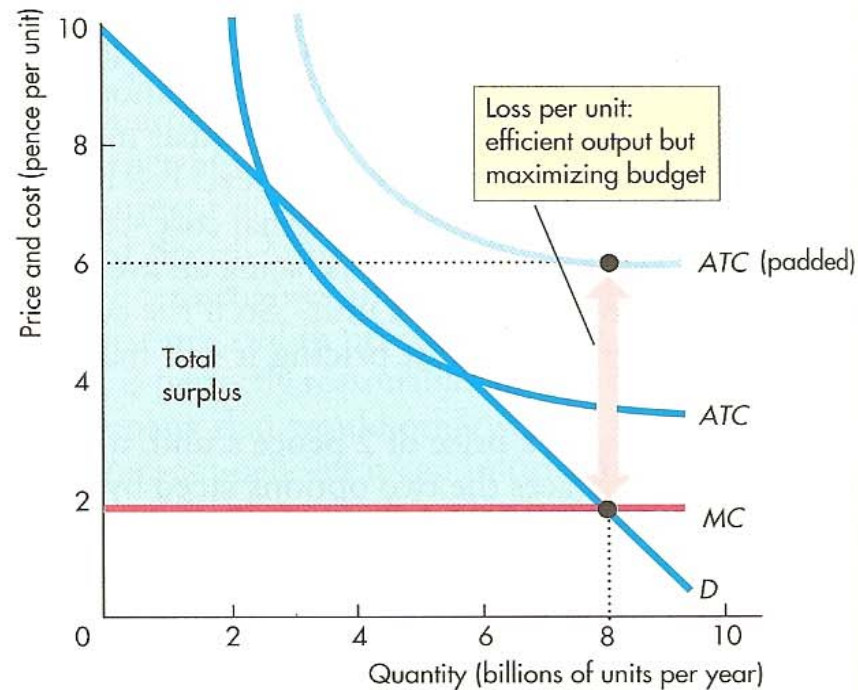
(Parkin-King, 1992)

Figure 21.6 Public Enterprise

(a) Allocative efficiency

(b) Budget maximization

Part (a) illustrates a public corporation that achieves allocative efficiency in the supply of electricity. Output is at the level where price equals marginal cost, that is, at a level of 8 billion units a year; at this level, price and marginal cost both equal 2 pence a unit. At this price the enterprise will make a loss, and so require a subsidy unless it operates a two part tariff.

If the managers of the enterprise pursue their own interest, maximizing their budget, costs are padded and the maximum possible cost rises to ATC(padded) in part (b). If the corporation is constrained to keep price equal to marginal cost it continues to produce an output that achieves allocative efficiency, but the managers of the bureau divert the entire consumer surplus to themselves.

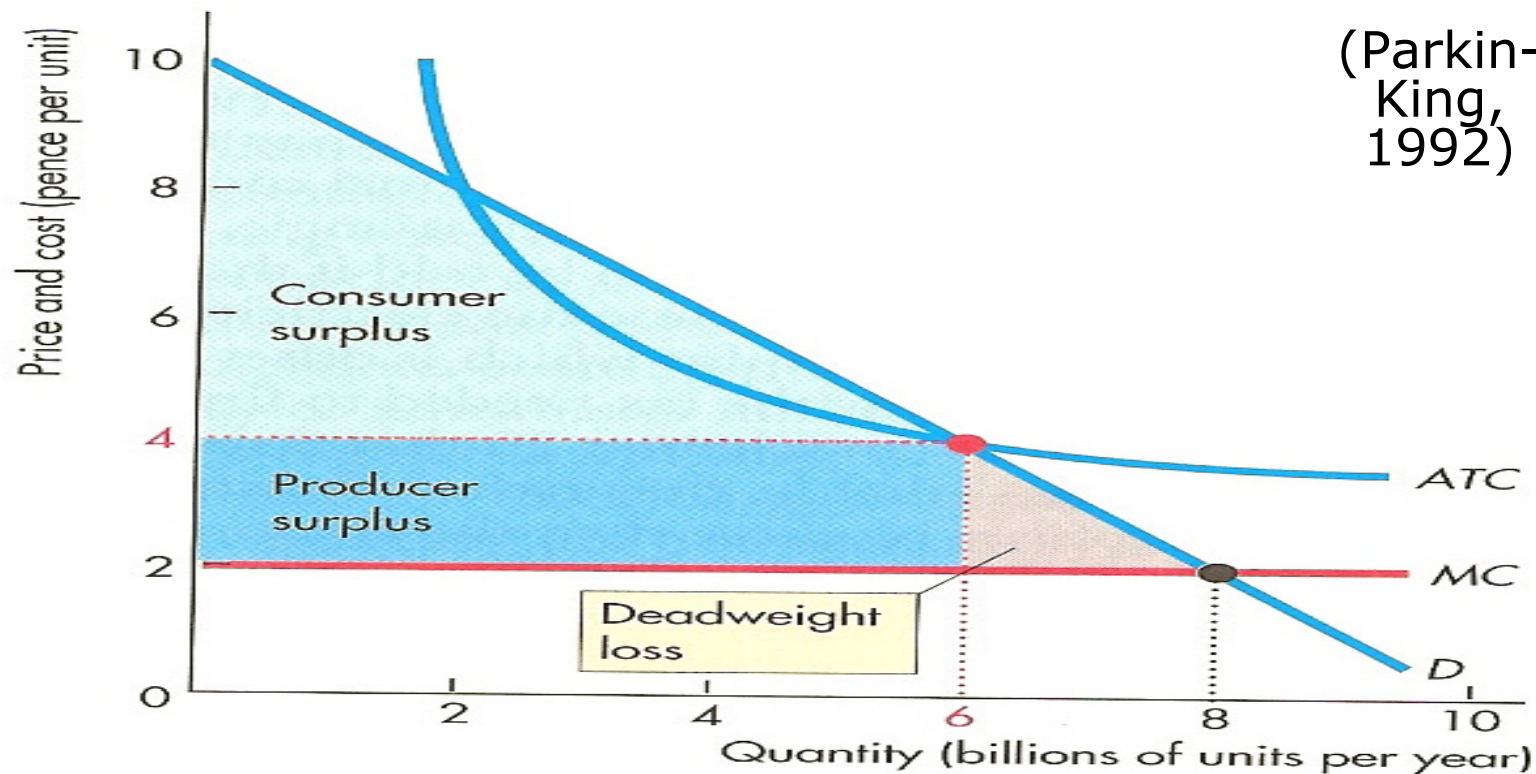
Μικροοικονομική Προσέγγιση στους Δημόσιους Οργανισμούς

- Διπλό Τιμολόγιο
 - Ο καταναλωτής πληρώνει δύο τιμές, μια τιμή που είναι σταθερή και ανεξάρτητη από το ύψος της κατανάλωσης του και μια άλλη, που εξαρτάται από το μέγεθος της κατανάλωσής του.
 - Το επιπλέον έσοδο από την σταθερή τιμή δημιουργεί πλεόνασμα στο παραγωγό το οποίο αφαιρείται από το πλεόνασμα του καταναλωτή. Αλλά το συνολικό πλεόνασμα παραμένει σταθερό. Δεν είναι όμως μία λύση που αντιπροσωπεύει τα συμφέροντα της διοίκησης μιας δημόσιας επιχείρησης.
- Εάν η δημόσια επιχείρηση δεν μπορεί να εφαρμόσει διπλό τιμολόγιο τότε η λύση είναι η επιδότηση για να καλύψει τις ζημιές.
- Τι επίδραση όμως θα έχει η επιδότηση στο συνολικό πλεόνασμα;
 - Η επιδότηση χρηματοδοτείται από φόρους, οι οποίοι μειώνουν περισσότερο το συνολικό πλεόνασμα από το ποσό που έχει εισπραχθεί από τον φόρο.
 - Το ποσό της επιπλέον μείωσης ονομάζεται μη ωφέλιμη απώλεια (deadweight loss).
- Γι αυτό το λόγο η επιχείρηση μπορεί να αυξήσει την τιμή, μειώνοντας το συνολικό πλεόνασμα και την μη ωφέλιμη απώλεια (deadweight loss). Άρα, η σύγκριση πρέπει να γίνει μεταξύ των δύο, ποιο μειώνεται περισσότερο.

Τιμολόγηση με βάση το μέσο κόστος

- Μία δημόσια επιχείρηση χωρίς ζημίες – Τιμολόγηση με βάση το μέσο κόστος
- Λειτουργεί όταν $ATC=P$ (4 μονάδες)
 - Παράγει 6 μονάδες προϊόντος
 - Όταν $ATC=P$, το πλεόνασμα κατανέμεται στον καταναλωτή και στον παραγωγό. Ύπαρξη deadweight loss.
 - Άρα, η σύγκριση πρέπει να γίνει στο ύψος του deadweight loss από την τιμολόγηση με βάση το μέσο κόστος και την φορολόγηση για την χρηματοδότηση της επιδότησης με τιμολόγηση με βάση το οριακό κόστος.

Figure 21.2 Natural Monopoly:
Average Cost Pricing

(Parkin-
King,
1992)

Average cost pricing sets price equal to average total cost. The electricity company charges 4 pence a unit and sells 6 billion units a year. In this situation, the company will break even as average total cost equals price. The consumer surplus – shown by the green area – is much lower than it was in the marginal cost pricing case illustrated in Fig.21.1. But the company will now have some producer surplus – as shown by the blue area – as its price is now above its marginal cost. However, the total surplus is less than with marginal cost pricing. The difference, or deadweight loss, is shown by the grey triangle.

Υπόδειγμα Γραφειοκρατίας για μία Δημόσια Επιχείρηση

- Κύρια υπόθεση του υποδείγματος είναι ότι η δημόσια επιχείρηση προσπαθεί να μεγιστοποιήσει τον προϋπολογισμό της.
- Υποθέτουμε ότι η δημόσια επιχείρηση ακολουθεί τιμολογιακή πολιτική με βάση το οριακό κόστος και με διπλό τιμολόγιο αποφεύγει τις ζημίες.
- Με βάση το διάγραμμα 21.6.b. η δημόσια επιχείρηση θα λειτουργεί αποτελεσματικά με παραγωγή 8 και τιμή 2.
- Η αναποτελεσματικότητα της δημοσίας επιχείρησης επικεντρώνεται στην αύξηση του κόστους παραγωγής (π.χ. Περισσότεροι υπάλληλοι από τον απαιτούμενο αριθμό, υψηλότερες τιμές πρώτων υλών κλπ)
- Μετακίνηση της ATC προς τα πάνω.

Υπόδειγμα Γραφειοκρατίας για μία Δημόσια Επιχείρηση

- Τι συμβαίνει όμως με το οριακό κόστος;
 - Θα αυξηθεί (μετακίνηση προς τα πάνω) εφόσον οι πλεονάζοντες υπάλληλοι ενταχθούν στην παραγωγή.
 - Θα παραμείνει σταθερό εφόσον οι πλεονάζοντες υπάλληλοι παραμείνουν αδρανείς ή και ακόμα μπορεί να μειωθεί εφόσον εντάσσονται στην παραγωγή όταν αυτή αυξάνεται.
- Πώς η δημόσια επιχείρηση θα αντιμετωπίσει τις ζημίες;
 - Μέγιστη σταθερή χρέωση με βάση το διπλό τιμολόγιο.
- Πλεόνασμα καταναλωτή
 - Ισούται με την επιφάνεια του τριγώνου, άρα 32 μονάδες χρήματος.
 - Άρα 32 μονάδες χρήματος για 8 μονάδες παραγωγής ισούται με 4 μονάδες χρήματος η κάθε μονάδα παραγωγής. Ζημία 4 μονάδες ανά μονάδα προϊόντος, όταν η τιμή διατηρείται στα $P=2$.
 - Αυτή η ζημία θα καλυφθεί από το διπλό τιμολόγιο.

Υπόδειγμα Γραφειοκρατίας για μία Δημόσια Επιχείρηση

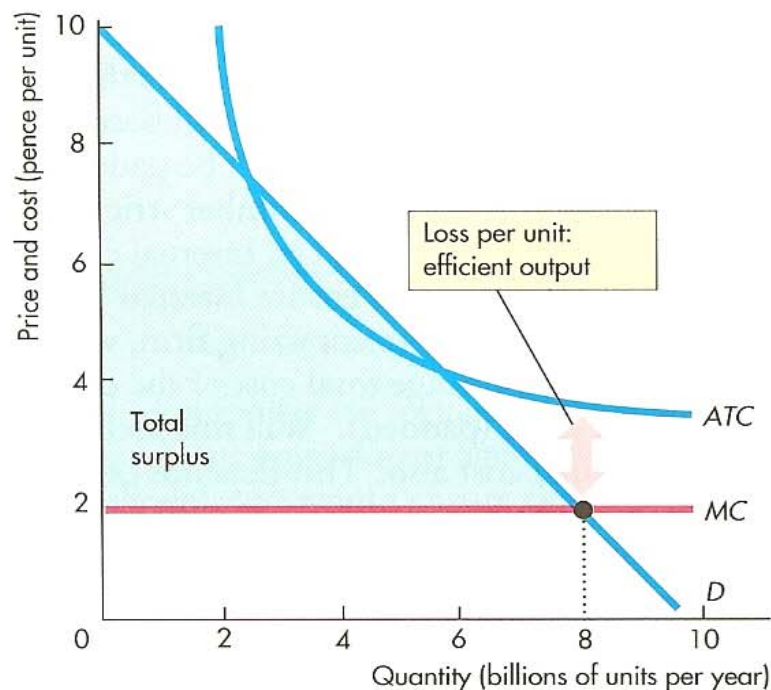
- Οι δύο περιπτώσεις οδηγούν σε αποτελεσματική παραγωγή (8 μονάδες).
 - Στην πρώτη περίπτωση 21.α υπάρχει μόνο πλεόνασμα καταναλωτή (32 μονάδες) και καθόλου παραγωγού (αλλά ο καταναλωτής θα πληρώσει την χρέωση των 2 μονάδων και την σταθερή χρέωση από το διπλό τιμολόγιο και ο παραγωγός θα λάβει το επιπλέον ποσό από το οριακό κόστος).
 - Στην δεύτερη περίπτωση, το πλεόνασμα του καταναλωτή 32 μονάδες αντισταθμίζεται από τις 32 μονάδες που πρέπει να πληρώσει ο καταναλωτής από την αυξημένη σταθερή χρέωση. Άρα το πλεόνασμα του παραγωγού είναι 32 μονάδες και θα εισπράξει και τα έσοδα από την τιμή 2 μονάδες.
- Μία δημόσια επιχείρηση κινείται ανάμεσα σε αυτές τις δύο περιπτώσεις ανάλογα με την οργάνωση του πολιτικού συστήματος και το βαθμό άγνοιας των ψηφοφόρων.
- Στην πρώτη περίπτωση τα πολιτικά κόμματα θα πρέπει να υποστούν το κόστος για να διατηρήσουν τα οφέλη των καταναλωτών.
- Στην δεύτερη περίπτωση οι δημόσιες επιχειρήσεις και το πολιτικό σύστημα θα πρέπει να μπορεί να πιέσει για διατήρηση του υψηλού κόστους.

Μία Δημόσια Επιχείριση

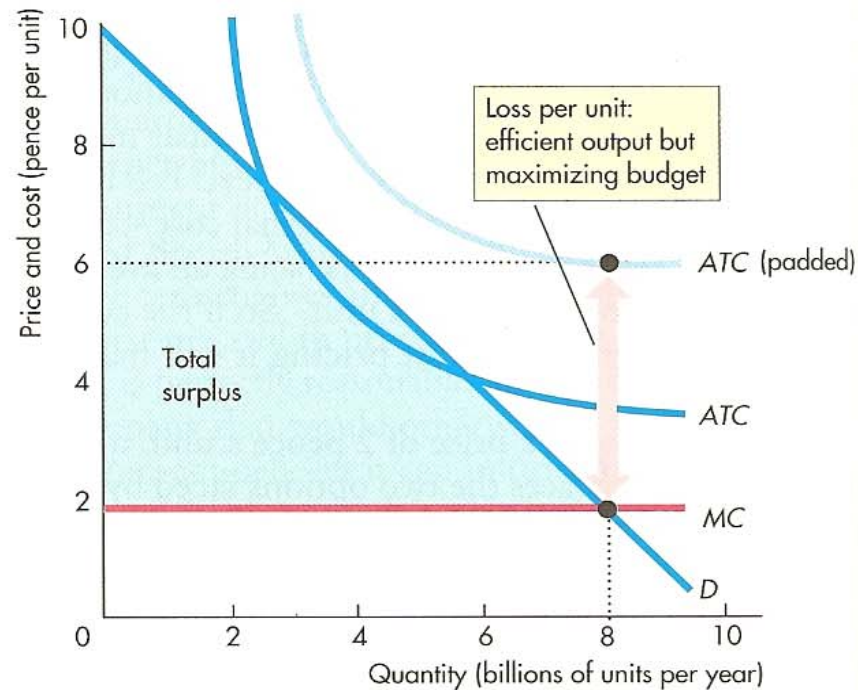
(Parkin-King, 1992)

Figure 21.6 Public Enterprise

(a) Allocative efficiency

(b) Budget maximization

Part (a) illustrates a public corporation that achieves allocative efficiency in the supply of electricity. Output is at the level where price equals marginal cost, that is, at a level of 8 billion units a year; at this level, price and marginal cost both equal 2 pence a unit. At this price the enterprise will make a loss, and so require a subsidy unless it operates a two part tariff.

If the managers of the enterprise pursue their own interest, maximizing their budget, costs are padded and the maximum possible cost rises to ATC(padded) in part (b). If the corporation is constrained to keep price equal to marginal cost it continues to produce an output that achieves allocative efficiency, but the managers of the bureau divert the entire consumer surplus to themselves.

-
-
- Οι σημειώσεις στηρίζονται σε τμήματα από:
 - Parkin M. and D. King (1992), *Economics*, Addison Wesley.